

अनिल चौधरी पुणे

पुणे: दात हा आपल्या शरीरातील महत्वाचा भाग आहे. तर दातात दुखले तर ते सरळ मेंदूशी निगडित असते. त्यामुळे दाताची शस्त्रक्रिया फार सावध पद्धतीने करावी लागते. मात्र आता दंतशस्त्रक्रिया करण्यासाठी रोबोटिक तंत्रज्ञानाचा वापर सुरु करण्यात आला आहे. पुण्यातील भारतीय विद्यापीठ दंत महाविद्यालयाने फ्रान्समधील लुपिन डेंटलच्या सहकार्याने रोबोटिक हातांचा वापर करून व्हीनियर्सवरील क्लिनिकल चाचणी यशस्वीरित्या पूर्ण झाली. हा एक अभूतपूर्व प्रकल्प दंतचिकित्सा क्षेत्रातील एक महत्वाचा टप्पा असून जगातील पहिली दंतशस्त्रक्रिया भारती हॉस्पिटलमध्ये पार पडली असल्याची माहिती भारतीय विद्यापीठ मेडिकल फाउंडेशनच्या कार्यकारी संचालिका डॉ. अस्मिता जगताप यांनी दिली.

भारतात जगातील पहिली रोबोटिक शस्त्रक्रिया

गौरवास्पद: भारती विद्यापीठात पार पडली शस्त्रक्रिया

दातांच्या रुग्णांची काळजी आणि उपचारांचे परिणाम वाढविण्यात रोबोटिक तंत्रज्ञानाची क्षमता या तंत्रज्ञानामुळे वाढली गेली आहे. यानिमित्ताने आज दंतशास्त्राने मोठी झेप घेतली आहे. लेसरपासून मायक्रोस्कोप, वॅड कॅम, स्कॅनर अशी अत्याधुनिक साधने, उपचार उपलब्ध आहेत. दात काढणे, बसवणे इतकेच नाही, तर वेडेवाकडे दात सरळ करणे, हिरड्यांचे विविध आजार बरे करणे, जीभ, पडजीभ, ओठ, गाल यांच्या आरोग्याबाबत भारती हॉस्पिटलमध्ये उपचार होत आहेत यातच या तंत्रज्ञानाचा

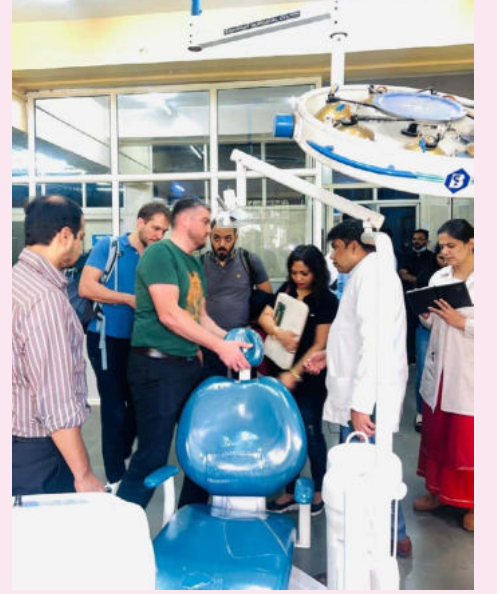
फायदा सर्वसामान्य रुग्णाला होणार असल्याचे भारती विद्यापीठ दंत महाविद्यालयाचे प्राचार्य, डॉ. राजेश क्षीरसागर म्हणाले.

डॉ. राजेश क्षीरसागर पुढे म्हणाले की, हा प्रकल्प यशस्वीरित्या पूर्ण केल्याबद्दल आम्हाला खूप आनंद होत आहे. फ्रान्समधील लुपिन डेंटलसोबतच्या सहकार्याने केवळ दंत रोबोटिक्समधील आमची तज्ज्ञता वाढवली नाही तर आमच्या संस्थेला नाविन्यपूर्ण दंत शिक्षण आणि संशोधनात आघाडीवर स्थान दिले आहे.

संचालक, डॉ. संजय लोंढे म्हणाले की, ही

कामगिरी आमच्या प्राध्यापकांच्या आणि विद्यार्थ्यांच्या समर्पणाचे आणि कठोर परिश्रमाचे प्रतीक आहे. आम्ही दंत रोबोटिक्समध्ये पुढील संधी शोधण्यास आणि दंत काळजीच्या प्रगतीत योगदान देण्यास उत्सुक आहोत. प्रमुख निरीक्षक, डॉ. विजयसिंह मोरे म्हणाले की, रोबोटिक हातांचा वापर करून व्हेनियर्सवरील क्लिनिकल चाचणीला प्रचंड यश मिळाले आहे. या प्रयत्नात भागीदारी आणि पाठिंब्याबद्दल आम्ही फ्रान्समधील ल्युपिन डेंटलचे आभारी आहोत. भारती विद्यापीठ आरोग्य विज्ञान

पान २ वर

सर्वोच्च न्यायालयाला निवडणूक थांबविण्याचा अधिकारच नाही!!

न्यायालयात भूमिका मांडणे गरजेचे पण...

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका कधी

प्रत्युत्तरावर प्रकाश आंबेडकरांनी भूमिका मांडली

प्रकाश आंबेडकर यांनी डागली तोफ

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

अकोला: राज्य सरकारने स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांबाबत पहिल्यांदा न्यायालयात भूमिका मांडणे गरजेचे आहे, कुठल्याही निवडणूक

थांबविण्याचा अधिकार सर्वोच्च न्यायालयाला नाही, यात दुर्दैव असे आहे की, निवडणूक आयोगाला कणा नाही, ते निवडणूक घेण्यासाठी आहे. संविधानाने सरळ सांगितलेले आहे की, सर्वोच्च न्यायालयाला अधिकार नाही, त्यांनी हिंमत् दाखवून निवडणुकांचा कार्यक्रम

जाहीर केला पाहिजे असे वंचित बहुजन आघाडीचे प्रकाश आंबेडकर यांनी सांगितले आहे.

महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका कधी होणार, याकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे. गेल्या तीन वर्षांपासून स्थानिकच्या निवडणुका पुढे

पान २ वर

तुम्ही अॅक्शन घ्या...

मुंबई असणा-या लोकांनी, ज्यांना ज्यांना वाटते सरकारने कारवाई करायला पाहिजे, तिथे सर्वांनी उपस्थित रहावे. एका आवजात आम्ही तुमच्या सोबत आहोत, तिजोरीत पैसे नसतील तर सुद्धा आम्ही घायला तयार आहोत. तुम्ही अॅक्शन घ्या. कच खाऊ नका, हे सांगण्यासाठी दोन तारखेला एकत्र जमणार आहोत आणि सरकारला भाग पाडणार आहोत, असे आम्ही एकत्र येणार आहोत असे प्रकाश आंबेडकर यांनी सांगितले.

मुंबईत एकत्र जमणार

एकदरीत असे दिसते आहे की मिलिटरी अॅक्शन घ्यायला तयार आहे, पण राजकीय नेतृत्व जे आहे, ते निर्णय घ्यायला तयार नाही. सरकारने निर्णायक निर्णय घ्यावा म्हणून, मुंबईतील हुतात्मा स्मारकासमोर दोन मे रोजी तीन वाजता एकत्रित जमणार आहोत, असे प्रकाश आंबेडकर यांनी सांगितले.

वाळू चोरट्यांवर थेट कारवाई दणका: गोदावरी पात्रातून जप्त केले वाहन

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

सिरसाळा: वाळू ची गोदावरी पात्रातून अवैध तस्करी करत असलेल्या एका वाहनावर सिरसाळा पोलिसांनी कार्यवाही केली आहे. अवैधरीत्या गोदावरी पात्रातून वाळू उपसा करून वाळूची तस्करी करणाऱ्या एका वाहनावर सिरसाळा पोलिसांनी दि. २५ रोजी मध्यरात्री दीड वाजण्याच्या सुमारास ही कारवाई केली असून या कारवाईत तीन लाखाचे वाहन व बारा हजार रुपयांची वाळू पोलिसांनी जप्त केली आहे.

याबाबत पोलीस प्रास माहितीनुसार, यातील आरोपी बालाजी सुदाम मोठे रा. केकरजवळा ता. मानवत जि. परभणी हा

मौजे तेलसमुख ता. परळी जि. बीड येथील नदीपात्रात टाटा १६१३ टर्बो कंपनीचा टिप्पर द्वारे बेकायदेशिर रित्या, विनापरवाना अवैध वाळू भरून त्याची चोरटी विक्री करण्यासाठी चोरून घेवून जात असताना पोलीसांनी कारवाई केली. पोलीसांना

पाहून आरोपी त्याच्या ताब्यातील टिप्पर जागीच सोडून पळून गेला. या कारवाईत पोलीसांनी ३,००,००० रु. किंमतीचे एक टाटा १६१३ टर्बो कंपनीचा टिप्पर व टिप्परचे ट्रॉलीमध्ये अंदाजे ०२ ब्रास वाळू भरलेली प्रति ब्रास कि.

पान २ वर

शेतातल्या गोठ्याला लागली आग दुर्घटना: एका गाईसह जीवनावश्यक वस्तू जळून खाक

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

केज: तालुक्यातील बनकरांजा शिवारातील असणाऱ्या शेतातील कोठ्यास अचानक लागलेल्या आगीत एका गाईसह जीवनावश्यक वस्तू जळून भस्मसात झाल्याने शेतकरी हवालदिल झाला आहे. याबाबत अधिक माहिती अशी की, अमोल दिनकर धोरात रा. बनकरांजा यांचे बनकरांजा शिवारातील शेतात

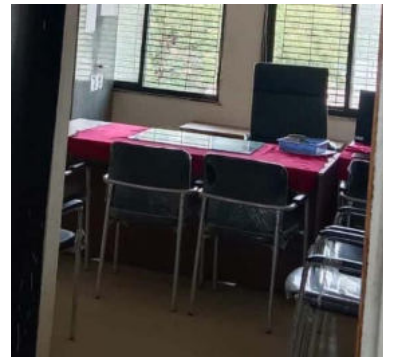

अचानक लागलेल्या आगीत कोठ्यामध्ये असणारी जिवंत गाय (व्याहला झालेली) तसेच स्प्रिंकलर सट, अंदाजे पाच

पान २ वर

केज कार्यालयाचा भोंगळ कारभार?

बोंबला: वरिष्ठांनी लक्ष देण्याची मागणी

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

केज: तालुक्यातील केज पंचायत समिती मध्ये असलेल्या जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग केज कार्यालयाचा भोंगळ कारभार सुरु असलेल्यांचे समजले जाते आहे कारण अधिकारी कर्मचारी मनमानी कारभारा नुसार वागत आहेत वेळेचे बंधन राहीलेले नाही तसेच कामामध्ये लाचलुचपत करण्यात येत आहे असे चर्चा सत्र नागरिकांमध्ये सुरु झाले आहे त्यामुळे अधिकारी, कर्मचारी यांनी असे वागणे बरे नव्हे कारण वेळेचे बंधन राहणे गरजेचे आहे कारण एखाद्या अधिकाऱ्यांची सही

पान २ वर

परळीत काँग्रेसचा सद्भावना संकल्प

राहुल सोनवणे: नागरिकांनी मोठ्या संख्येने सहभागी व्हावे

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

मुंबई: राज्यात सामाजिक सौहार्द व महाराष्ट्र धर्म वाढीस लागणाऱ्या यासाठी महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस कमिटीने सद्भावना यात्रेचे आयोजन केले आहे. दिनांक १ मे रोजी बीड जिल्ह्यातील परळीमध्ये प्रदेश काँग्रेसच्या वतीने सद्भावना संकल्प सत्याग्रह आयोजित केला आहे. काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष हर्षवर्धन सपकाळ यांच्या नेतृत्वाखाली

होणाऱ्या या सत्याग्रहात काँग्रेसच्या नेत्या खा. रजनीताई पाटील यांच्यासह काँग्रेसचे नेते व पदाधिकारी सहभागी होणार आहेत परळी शहर आणि परिसरातील नागरिकांनी मोठ्या

संख्येने या सत्याग्रहात सहभागी व्हावे असे आवाहन बीड जिल्हा काँग्रेस कमिटीचे अध्यक्ष राहुल सोनवणे यांनी केले आहे. या सद्भावना संकल्प सत्याग्रहाच्या

पान २ वर

कळंबमध्ये निघाला कॅण्डल मार्च

ऋणानुबंध: पहलगाम हल्ल्यातील नागरिकांना आदरांजली

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

कळंब: दक्षिण काश्मीरमधील पहलगाम येथे २२ एप्रिल रोजी दहशतवाद्यांनी केलेल्या केलेल्या भ्याड हल्ल्यात पर्यटनासाठी गेलेल्या २८ नागरिकांचा मृत्यू झाला आहे या नागरिकांना श्रद्धांजली अर्पण करण्यासाठी ज्येष्ठ नागरिक महासंघ कळंब व सकल कळंबकर नागरिकांनी दिनांक २७ एप्रिल रोजी संध्याकाळी ७.०० वाजता कळंब शहरातून

कॅण्डल मार्च काढला यावेळी अतिरेक्यांनी केलेल्या भ्याड हल्ल्याचा निषेध व्यक्त करण्यात आला व

घोषणा देण्यात आल्या या मार्च मध्ये सर्वधर्मीय नागरिकांचा सहभाग होता कॅण्डल मार्चला

पान २ वर

निवेदन

पदवीधर गुरुजी बसले बेमुदत उपोषणास!

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

बीड: जिल्हा परिषदमध्ये प्राथमिक पदवीधर पदावर कार्यरत असलेल्या भाषा व सामाजिक शास्त्र विषयाच्या ७४ प्राथमिक पदवीधर शिक्षकांनी गणित व विज्ञान विषयांमध्ये रुपांतरण करण्यात यावे या मागणीसाठी सोमवार (दि २८) पासून बीड जिल्हाधिकारी कार्यालय बीडसमोर बेमुदत उपोषण सुरु केले आहे. संबंधित शिक्षक हे गेल्या आठ महिन्यांपासून गणित/विज्ञान विषयात समावेश करावा म्हणून जिल्हा परिषद बीड कडे मागणी करत आहेत. तसे प्रस्ताव गटशिक्षणाधिकारी कार्यालयामार्फत जिल्हा परिषदेकडे ८ महिन्यांपूर्वी दाखल केलेले आहेत. बीड जिल्हा परिषद मध्ये भाषा व

सामाजिक शास्त्र विषयाचे शिक्षक अतिरिक्त असून गणित व विज्ञान विषयाच्या जवळपास ४०० पेक्षा जास्त जागा शिल्लक आहेत. त्यामुळे गणित व विज्ञान या विषयासाठी शिक्षक उपलब्ध व्हावेत व अतिरिक्त शिक्षकांचे प्रमाण

कमी व्हावे या हेतूने शासनाच्या मार्गदर्शक तत्त्वानुसार संबंधित शिक्षकांनी ही मागणी केली आहे.

महाराष्ट्रातील सातारा, जालना, सोलापूर, छत्रपती संभाजीनगर यांसारख्या इतर जिल्हा

गणित, विज्ञान विषयांत रुपांतर करावे

अशी आहे संच मान्यता

विषय संवर्ग	मंजूर	कार्यरत	रिक्त
गणित/विज्ञान	६०३	१६१	४४२
भाषा	५७१	५२८	४३
सामाजिक शास्त्रे	२२४	३३६	११२
एकूण	१३९७	११९१	३७३

परिषदांनी गणित / विज्ञान विषयामध्ये रुपांतरण प्रक्रिया स्वतः हून करून दिलेली असताना बीड जिल्हा परिषदेने मात्र या विषयी दसर दिरंगाईचे धोरण आखलेले आहे. या विषय रुपांतरणामुळे २०२५ च्या बदली प्रक्रियेमध्ये कसल्याही प्रकारच्या शासन नियमाचे उल्लंघन होत नसून ७४ प्राथमिक पदवीधर शिक्षकांपैकी

पान २ वर

लेक यूपीएससीमध्ये पास

दुःखद: पेढे वाटताना वडिलांना हार्टअटॅक

पुण्यभूमी प्रतिनिधी
यवतमाळ: केंद्रीय लोकसेवा परीक्षेचा निकाल जाहीर झाला. लेक यूपीएससी परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याचं कळताच पेढे वाटत आनंदोत्सव साजरा करताना वडिलांना हृदयविकाराचा तीव्र झटका येऊन त्यातच त्यांचे निधन झाल्याची दुःखद घटना घडली. यवतमाळ जिल्ह्यातील महागाव

तालुक्यातल्या वागद (इजारा) येथे घडलेल्या या घटनेने संपूर्ण महाराष्ट्र हळहळला आहे. प्रल्हाद खंदारे असे मृत्युमुखी पडलेल्या वडिलांचे नाव आहे. यूपीएससीच्या निकालानंतर मोहिनी प्रल्हाद खंदारेच्या वडिलांच्या निधनाने संपूर्ण खंदारे कुटुंबीयांवर

पान २ वर

१०० दिवसांतील शंभरी!

जगातील एकमेव महासत्तेच्या प्रमुख पदावर डोनाल्ड ट्रम्प आरूढ झाले त्यास आज २९ एप्रिल रोजी १०० दिवस होतील. डेमॉक्रेटिक पक्षाच्या कमला हॅरिस यांस पराभूत केल्यानंतर ट्रम्प यांनी अमेरिकी रिवाजानुसार २० जानेवारीस अध्यक्षपदाची सूत्रे हाती घेतली. त्या वेळी ‘लोकसत्ता’ संपादकीयाने त्यांच्या झंझावाती प्रारंभाचे वर्णन ‘वॉशिंग्टनची कुऱ्हाड’ (२२ जानेवारी) असे केले. ते किती रास्त होते ते नव्याने सांगण्याची गरज नाही. या वॉशिंग्टन-स्थित ‘कुऱ्हाडी’ने जागतिक अर्थकारण, समाजकारण यांवर सावली धरणाऱ्या वृक्षांची कत्तल इतक्या जोमाने केली की त्यानंतरच्या वणव्यात हा कुऱ्हाडीचा दांडाच आता बळी पडतो की काय अशी स्थिती निर्माण होताना दिसते. या १०० दिवसांत ट्रम्प यांनी जे करून दाखवले ते अद्वितीयच. एरवी समर्थकांचे रूपांतर इतक्या तातडीने विरोधकांत करून दाखवणे हे तसे येरागाबाव्याचे काम नव्हे. ट्रम्प हे अशा सामान्य नेत्यांतले नसल्याने त्यांना हे शक्य झाले. हे यश इतके देदीप्यमान आहे की ते पुन्हा निवडून यावेत यासाठी एके काळी देव पाण्यात घालून प्रतीक्षा करणाऱ्यांची वळलेली बोबडी बराच काळ तशीच राहील असे दिसते. तथापि कडव्या टीकाकारांसही त्यांच्यातील एका दुर्मीळ गुणाचे कौतुक करावेच लागेल. माघार घेणे हा तो गुण. आज पहिल्या शंभर दिवसीय धडाक्यातील एकही मोठा निर्णय असा नाही की ट्रम्प यांनी त्यापासून माघार घेतली नाही वा त्या भूमिकेत बदल केला नाही. त्यांच्या पहिल्या शतकदिन पूर्तीनिमित्ताने या माघारीचा आढावा घ्यायला हवा. तसेच ही वेळ त्यांच्यावर का आली त्या कारणाचाही स्पष्ट उल्लेख करायला हवा.

यातील सगळ्यात ढळढळीत आणि पहिली भव्य माघार म्हणजे त्यांनी स्वतःच स्वतःचा लांबणीवर टाकलेला आयात शुल्क वाढीचा निर्णय. या निर्णयामुळे जगातील सर्व देशांची उत्पादने अमेरिकी बाजारात विकण्यासाठी अतिरिक्त शुल्क आकारले जाणे अपेक्षित होते. ही घोषणा झाली आणि अमेरिकी बाजारात जी घरसरण सुरू झाली त्यामुळे ट्रम्प यांच्या सल्लागारांचे डोळे पांढरे झाले. जे अमेरिकन ट्रम्प यांच्या सत्तारोहणामुळे येऊ घातलेल्या ‘अच्छे दिना’कडे डोळे लावून होते त्यांनी आहे ते तरी राहणार की जाणार या भीतीने डोळे फिरवले. अखेर स्वतःच्याच निर्णयास ९० दिवसांची स्थगिती देण्याची वेळ त्यांच्यावर आली. त्याकडे ‘होते असे कण’ असे म्हणून डोळेझाक करता आलीही असती. पण ट्रम्प यांनी या काळात आपल्या निर्णयांपासून माघारी जाण्याचा सपाटा लावला. ज्या शत्रुपक्षीय चीनवर त्यांनी २४५ टक्क्यांपर्यंत आयात शुल्क वाढवण्याची धमकी दिली त्याच चीनबाबत त्यांचा सूर नरमाईचा झाला. इतका की चीनचे अध्यक्ष क्षी जिनिंग अमेरिकेकडे ढुंकून बघण्यास तयार नसताना ट्रम्प यांच्यावर त्यांची आज्ञेचे करण्याची वेळ आली. तीच बाब अमेरिकेत आलेल्या परदेशी विद्यार्थ्यांबाबत. हजारो विद्यार्थ्यांना ट्रम्प यांनी ‘चले जाव’चा आदेश दिला खरा. पण अमेरिकेचे यामुळे काय नुकसान होईल याचा अंदाज आल्यावर त्यातील निम्याहून अधिक्यां हा आदेश त्यांनी मागे घेतला. परदेशी कंपन्यांच्या परदेशातच बनवलेल्या मोटारींवर खच्चून आयात करावी घोषणा करणारे ट्रम्प नंतर हळूच मोटार उद्योगाचा अपवाद करते झाले. ही माघारमौज फक्त आर्थिक निर्णयांबाबतच दिसून आली असे नाही. मुत्सद्देगिरीतही तेच झाले. ज्या युकेनच्या झेलेन्स्की यांना युद्धखोर ठरवत व्हाइट हाऊसमधून अपमानित होऊन जावे लागले त्याच झेलेन्स्की यांची झेलामण करण्याची वेळ ट्रम्प यांच्यावर आली. कारण ? अमेरिकेच्या दूता सारत रशियाचे अध्यक्ष व्लादिमिर पुतिन यांचा पत्कर घेणे राजकीयदृष्ट्या महाग पडेल याची त्यांना उशिरा का असेना झालेली जाणीव. सामान्य अमेरिकी नागरिक अनेक गुन्हे माफ करू शकतो. पण अमेरिकेत एका प्रमादास क्षमा नाही. रशियाची तळी उचलणारा अखंड अमेरिकी नागरिक सहरत घसरत असून पहिल्या १०० दिवसांत इतकी घरसरण अनुभवणारे ते अलीकडच्या काळातील पहिले अध्यक्ष ठरतील. इतकेच नव्हे तर उठता-बसता ट्रम्प ज्यांना लाखोली वाहतात ते माजी अध्यक्ष जो बायडेन यांच्यापेक्षाही पहिल्या १०० दिवसांत ट्रम्प यांच्या लोकप्रियतेची अधिक धूप झाली असे ताज्या पाहण्यांतून दिसते. अध्यक्षपदी आरूढ झाल्यानंतर अवघ्या एक महिन्यात ट्रम्प यांचे समर्थक निम्यापेक्षा कमी होऊन ४२ टक्क्यांवर आले आणि आज १०० दिवसांचा टप्पा ते पूर्ण करत असताना हे प्रमाण ४२ टक्क्यांपर्यंत घसरले आहे. या तुलनेत बायडेन याचा लोकप्रियता निर्देशांक पहिल्या १०० दिवसांत ५९ टक्के इतका होता. त्यांच्या तुलनेत स्वतःस कर्तबगार, धाडसी इत्यादी समजणाऱ्या ट्रम्प यांची घरसरण फारच केविलवाणी. ट्रम्प यांच्यावर जनता रुष्ट होण्याची कारणेही लक्षात घ्यावी अशी. आपला उद्योगपती मित्र ‘टेस्ला’कार आचरट इलॉन मस्क यांच्या सल्ल्याने ट्रम्प यांनी ‘सरकारी कार्यक्षमता विभाग’ सुरू केला आणि एकापाठोपाठ एक अनेक खात्यांत नोकरकपात सुरू केली. हे जनतेस रुचले नाही. प्रत्येकी १०० अमेरिकी नागरिकांतील ५५ जणांनी या नोकरकपातीविरोधात आपले मत नोंदवले. हा रोष इतका आहे की त्याचा फटका खुद्द मस्क यांच्या ‘टेस्ला’ कंपनीसही बसला. लोकांनी या कंपनीच्या मोटारी खरेदी करणे कमी केले. परिणामी कंपनीच्या नफ्यात खाल्लेले ७१ टक्क्यांची घट झाली. या फटक्याने मस्क यांच्याही डोळ्यासमोर काजवे चमकले आणि त्यांनी या सरकारी खात्यातून बाहेर पडण्याची भाषा सुरू केली. यापेक्षा अधिक अमेरिकी जनता ट्रम्प यांच्यावर नाराज आहे ती आयात शुल्काबाबतच्या धोरणाने. सणसणीत ६० टक्के नागरिकांनी ट्रम्प यांची ही आयात धोरणे चुकीची असल्याचे मत नोंदवले. अमेरिकेस पुन्हा (?) महान बनवण्याच्या नादात ट्रम्प अधिकाधिक जीवनावश्यक वस्तूंची निर्मिती देशांतर्गत करून आत्मनिर्भर होऊ पाहतात.

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

कळंब: नांदणं नांदणं, माझ्या रमाचा नांदणं...भिमाच्या संसारी, जसं टिपूर चांदणं... अशा नानाविध भीम गीतांवर गीतावर ठेका धरत थिरकणारी तरुणाई, सोबतीला विद्युत रोषणाई, तेवढा जोश अन् हर्षोल्लासात अशा वातावरणात कळंब तालुक्यातील कन्हेरवाडी येथे रविवार दिनांक २७ एप्रिल रोजी महामानव डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांची जयंती सोहळा मोठ्या उत्साहात पार पडली यानिमित्त विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते.डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या १३४ व्या जयंती सोहळ्याची मागच्या दहा ते पंधरा दिवसापासून जोरदार तयारी सुरू केली होती रविवारी मुख्य सोहळा लक्षवेधी ठरला यासाठी जयंती उत्सव समिती तयारी करत होते रविवारी सकाळपासूनच महामानव डॉ बाबासाहेब आंबेडकर जयंती सोहळ्याची भीम सैनिकांना ओढ लागली होती गावात जोरदार तोफांची सलामी ऐकायला मिळाली व फटाक्याची आतषबाजी करण्यात आली रविवारी सकाळपासूनच भीम नगर व समाज मंदिर परिसरात गावातील ग्रामस्थांसह महामानव डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांना अभिवादन करण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात गर्दी झाली होती ती गर्दी मिरवणूक होईपर्यंत कायम होती या मिरवणुकीत महिलांची

जास्त उपस्थिती दिसून आली रविवारी संध्याकाळी सात साडे सातच्या सुमारास जयंती कमिटीचे अध्यक्ष अक्षय सावंत यांच्या हस्ते महामानव डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या प्रतिमेचे पूजन करून संगीताच्या ठेक्यावर पूर्ण गावातून मिरवणूक मार्गस्थ झाली छत्रपती शिवाजी महाराज चौकत मिरवणूक आल्यानंतर सरपंच ड. रामराजे जाधव, तंटामुक्ती अध्यक्ष कपिल कवडे, शाबुद्दीन तांबोळी यांच्या हस्ते महामानव डॉ बाबासाहेब आंबेडकर आणि छत्रपती शिवाजी यांच्या प्रतिमेचे पूजन करण्यात आले शिवाजी चौक अक्षरशः भीम सैनिकांनी फुलून गेला होता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा जन्मोत्सवाचा सोहळा हर्षो ल्हासात साजरा करताना दिसून आला रविवारी संध्याकाळी चार वाजल्यापासूनच बाहेरगावच्या भीम सैनिकांनी व महिला भगिनींनी या मिरवणुकीसाठी हजेरी लावली होती यावेळी जयंती उत्सव कमिटीचे अध्यक्ष अक्षय सावंत, उपाध्यक्ष धनंजय खंडागळे, तानाजी सावंत,संजय सावंत,अनंत गायकवाड,माजी सरपंच वसुदेव सावंत,बाळासाहेब माणिक सावंत,प्रताप सावंत,प्रदिप खंडागळे व इतर सर्व पदाधिकाऱ्यांनी सर्व जबाबदऱ्या पार पाडून ही मिरवणूक पार पाडली या सोहळ्याला भीमनगर मधील सर्व बौद्ध पासक,बौध्द पारसीका आणि गावातील नागरिक यांच्यासह बाहेरगावाहून आलेल्या महिला सह भीमसैनिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

पान एक वरून

पुढील तपास सिरसाळा पोलीस करीत आहेत.

शेतातल्या गोठ्याला लागली आग

एकर मधील ठिबक संच,बोर मधील अंदाजे एक हजार फुट केबल,गाय गोठा,कोट्यातील धान्य साठा व जीवनावश्यक वस्तू असा अंदाजे एकूण पाच ते सहा लाखाचे नुकसान रुपयाचे नुकसान शेतकऱ्याचे झाले आहे.शेतात येे जा करणाऱ्या शेतकऱ्यांनी ही आग विझवून मोठा अनर्थ टाळला.मात्र व्हाहला झालेली जिवंत गाय आणि अंदाजे एक हजार फुट केबल,गाय गोठा,कोट्यातील धान्य साठा व जीवनावश्यक वस्तू जळाल्याने शेतकऱ्याचे मोठे नुकसान झाले आहे.त्यांना प्रशासनाकडून तात्काळ मदत मिळणे गरजेचे आहे.

केज कार्यालयाचा भोंगळ

ध्यायची असेल तर एक – एक तास वाट बघावी लागते ही अतिशय निंदनीय प्रकार आहे कारण शासन अधिकारी कर्मचारी यांना कुठे शेतातील दास फोडण्यासाठी पगार देत नाही तर खुर्चीवर बसून सही करण्यासाठी पगार देते आहे तरी सुद्धा अधिकारी कर्मचारी जिल्हा परिषद बांधकाम विभाग केज कार्यालयाचे वेळेत हजर नसतात तसेच एखाद्या कामासाठी सही करण्यासाठी लाचलुचपत करण्यात येत आहे असे चर्चा सत्र नागरिकांन मध्ये सुरू झाले तरी संमधीत प्रशासनाने कारवाई करण्यात यावी असे चर्चा सत्र नागरिकांन मध्ये सुरू झाले आहे.

कळंबमध्ये निघाला

हुतात्मा स्मृती स्तंभ नगरपरिषद कार्यालया समोरून सुरुवात झाली अहिल्याबाई होळकर चौक, मेनरोड, सराफालाईन , डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर चौक, छत्रपती शिवाजी महाराज चौक, मार्गे हुतात्मा व स्मृतीस्तंभ येथे पोहोचल्यानंतर पहेलगाम येथे अतिरेक्याने केलेल्या अमानुष गोळीबारात मृत्युमुखी पडलेल्या पर्यटक नागरिकांना दोन मिनिट रस्तब्ध उभे राहून पुष्पअर्पण करून मेणबती लावून भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण केली व राष्ट्रगीत गायन केले या कॅण्डल मार्चमध्ये महादेव महाराज अडसूळ, प्रा. डॉ. संजय कांबळे, मुसादेक काझी, अतुल गायकवाड, रवी नरहिरें, मकरंद पाटील, प्रकाश भंडगे, ड, त्रंबकराव मनगिरें, सतपाल बनसोडे,माधवसिंग राजपूत, भिकचंद लोढा, सुरेश टेकाळे,बाळासाहेब कथले, यश सुराणा, मंगेश यादव, प्रदीप यादव, संदीप कोकाटे, अशोक चौंदे, निर्भय घुले,पंचाकर माने,सचिन क्षिरसागर, श्रीकांत कुलकर्णी, शिवाजी गौड्डे, सतीश खिंवसरा , राजेंद्र बिक्ड, मकसूद

शिकलगार ,अनिस बट्टूदीन शेख,ज्योती सपाटे, संगीता पांचाळ, सलमा सौदागर, दत्ता गायकवाड, टी. जी. माळी ,यशवंत होसलमल,संतोष भोंडे, अमन शेख, वाजेद तांबोळी, बशीर पठाण,पांडुरंग माळवदे, बापू भंडारे, बबनराव वाघमारे, बाळासाहेब हौसलमल यांच्यासह नागरिकांचा समावेश होता.

परळीत काँग्रेसचा सद्भावना

तयारीसाठी आज परळी येथे काँग्रेस पदाधिका-यांची बैठक पार पडली या बैठकीनंतर पत्रकार परिषदेत बोलताना राहुल सोनवणे म्हणाले की, परभणी, बीड, नागपूरसह राण्यात नुकत्याच घडलेल्या विविध घटनांनी राज्यातील सामाजिक शांतता भंग करण्याचे काम केले आहे. छत्रपती शिवाजी महाराज, शाह महाराज, महात्मा फुले व महामानव डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या पुरोगामी राज्यात काही शक्ती जाणीवपूर्वक वातावरण बिघडवून महाराष्ट्र अस्थिर व अशांत ठेवण्याचे पातक करत आहेत. दुर्दैवाने या विघातक शक्तींना सत्तेतून आशिर्वाद मिळत आहे. परंतु काँग्रेस पक्ष राज्यातील विविध जाती धर्मातील लोकांमधील एकता कायम रहावी व सामाजिक सौहार्द वाढावे यासाठी सद्भावना यात्रा काढत आहे. याआधी मस्साजोग ते बीड व नागपूर शहरात सद्भावना यात्रा काढण्यात आली, जनतेने या यात्रांना प्रचंड प्रतिसाद दिला असून नाशिकमध्येही अशीच सद्भावना यात्रा होत आहे. गेल्या काही दिवसांपासून बीड आणि परळी परिसरातील घटनांमुळे या परिसरात सद्भावनेची आवश्यकता असल्याने परळीतील मोंढा परिसरातील गांधी स्मारक स्तंभ येथे हा सद्भावना संकल्प सत्याग्रह होत आहे, या सत्याग्रहाला परळी आणि परिसरातील सामाजिक कार्यकर्ते, प्रतिष्ठित नागरिक, डॉक्टर, वकील, प्रतिष्ठित नागरिक अशा सर्वांनी उपस्थित रहावे असे आवाहन काँग्रेस जिल्हाध्यक्ष राहुल सोनवणे यांनी केले आहे. यावेळी परळी शहर काँग्रेसचे अध्यक्ष बहादूर भाई, ड प्रकाश मुंडे, प्रकाशराव देशमुख, शिवाजीराव देशमुख यांच्यासह काँग्रेस पदाधिकारी व कार्यकर्ते उपस्थित होते.

लेक यूपीएससीमध्ये

शोककळा पसरली आहे. लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षेत चांगली रँक मिळवत मोहिनी खंदारे या तरुणीनं कुटुंबीयांची मान उंचावली खरी मात्र आपल्या यशाचा आनंद साजरा करणाऱ्या वडिलांवर काळाने घाला घातल्याने मोठे यश आयुष्यभराचं दुःख देऊन जाणारं ठरले आहे. केंद्रीय लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षेचा

निकाल नुकताच जाहीर झाला. यात मोहिनी प्रल्हाद खंदारे हिला ८८४ रँक मिळाला. मुलगी प्रशासकीय अधिकारी होणार या बातमीने सुखावलेल्या वडिलांनी गावकऱ्यांना पेढे वाटायला सुरुवात केली. ग्रामस्थांना पेढे वाटतानाच त्यांना हृदयविकाराचा तीव्र झटका आला. यातच त्यांचा मृत्यू झाला. एकीकडे मुलीचा आनंदाचा दिवस दुसरीकडे वडिलांच्या मृत्यूने क्षणार्धात कुटुंब पोरके झाले. प्रल्हाद खंदारे असे मोहिनीच्या वडिलांचे नाव आहे. पुसद पंचायत समिती बुलढाणा येथे ते सेवानिवृत्त विस्तार अधिकारी होते . त्यांच्या मृत्यूने सारा गाव हळहळलाय.

पदवीधर गुरुजी बसले बेमुद्दत

जे शिक्षक बदली पात्र आहेत त्यांची शंभर टक्के बदली होणारच आहे. फक्त त्यांचा पहिला विषय बदलून नवीन विषयात त्यांची बदली होणारच आहे. तसेच शासनावरती कसल्याही प्रकारे आर्थिक भार या प्रक्रियेमुळे पडणार नसून कोणालाही वेतन फरक दिला जाणार नाही. तरीही जिल्हा परिषद बीडने गेल्या आठ महिन्यांपासून मा. शिक्षण संचालक, पुणे यांनी विषय बदल करता येईल असे मार्गदर्शन केलेले असतानाही हा प्रश्न प्रलंबित ठेवलेला आहे. आठ महिन्यांपासून हा प्रश्न न सोडवल्यामुळे संबंधित शिक्षकांनी मा. उच्च न्यायालय खंडपीठ, औरंगाबाद येथे रिट याचिका दाखल केली असता मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक ०३/०४/२०२५ रोजी झालेल्या सुनावणीत दोन आठवड्यात जिल्हा परिषद प्रशासनाने कोणत्याही परिस्थितीत मा. शिक्षण संचालकांच्या मार्गदर्शनानुसार हा विषय बदल करून देण्याबाबत आदेश दिलेले आहेत. तरी देखील जिल्हा परिषद प्रशासनाने या आदेशाकडे सविस्तर दुर्लक्ष केल्यामुळे संबंधित शिक्षक हे दिनांक २८/४/२०२५ पासून जिल्हाधिकारी कार्यालय बीड समोर उपोषणास बसलेले आहेत. मा. जिल्हाधिकारी साहेब, बीड व मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी साहेब, जिल्हा परिषद, बीड यांनी तात्काळ या विषयाची दखल घेऊन संबंधित विषय रूपांतरणाचा प्रश्न सोडवावा अशी विनंती बीड जिल्हातील बीएससी पदवी उत्तीर्ण असलेल्या प्राथमिक पदवीधर शिक्षकांच्या वतीने केलेली आहे. यावेळी विकास गवते, दिलिपकुमार सानप, जितेंद्र सांगळे, निलेश चव्हाण, ए.एन.सानप, आर. ए. वाव्हळ, ए. जे.कोकाटे, मचिंद्र खाकरे, एम.आर.घोडके, आनंद आळणे आदी शिक्षक बेमुदत उपोषणास बसले आहेत.

पान सहा वरून

...तर महिला शिकल्या

रंग भरला. क्रांतीसुर्य महात्मा फुले जन्मोत्सव समितीच्या सर्व पदाधिकारी व समाजबांधवांनी जयंती कार्यक्रमात परिश्रम घेतले. गावातील शेकडो तरुण या जयंती महोत्सवात सामील झाले होते. दिंडुड पोलिसांनी चोख बंदोबस्त ठेवला होता.

पंकजा मुंडेनी स्विकारलं

सहवासही दिला. याबाबतचा एक भावनिक असा व्हिडिओही पंकजाताई मुंडे यांनी सोशल माध्यमातून शेअर केला. नव्या सदस्यांचे अगदी संवेदनशीलपणाने मातुवत स्वागत आणि काळजी घेतानाच्या पंकजाताई मुंडे यात दिसून येत आहेत. हे सर्व पाहताना शिंदे कुटुंबीय अगदीच भारावून गेल्याचे दिसून येत आहे. दरम्यान सोनाली शिंदे युट्युबवर असुन त्यांनीही एका व्हिडिओद्वारे पंकजाताई मुंडेच्या या प्राणोप्रेमाचे व संवेदनाशीलतेचे भरभरून कौतुक केले आहे. पोटच्या

संपादक : **बाळासाहेब भगवान मस्के**, कार्यकारी संपादक : **सुनिल मसू डोंगरे**

हे दैनिक प्रकाशक,मुद्रक,मालक,संपादक बाळासाहेब भगवान मस्के यांनी बी.एम.प्रिंटर्स अँड पब्लिकेशन, बीड, ता.जि.बीड येथे छापून दैनिक बीड पुण्यभूमी तहसीलच्यामार्गे, डीपी रोड बीड (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले.

(अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही.) न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत दुर्घवनी-०२४४२-२९९०८४,ई-मेल-beedpunyabhumi@gmail.com

Daily Beed punyabhumi hews paper owner, publisher, Edit Balasaheb Bhagwan Maske has printed at B.M. printexs, behing the tehsil, dp road (Maharashtra) 431122
Published at daily Beed Punyabhumi office, behing the tehsil, dp road, beed -431122 Phone No. (02442)299084, Email-beedpunyabhumi@gmail.com

विज्ञानवादीनी डॉ. नंदिनी हरिनाथ

एक लहान मुलगी आपल्या कुटुंबीयांसह रविवारी बसून स्टार ट्रेक हा कार्ाल्पनिक कार्यक्रम उत्सुकतेने पाहायची. त्या मालिकेत एक टीम स्पेसशिप व्हॉएजरमध्ये बसून ब्रह्मांडाचा शोध घेत फिरायची. वेगवेगळ्या ग्रहांवरची परिस्थिती, तिथले अनुभव, संकट अशा गोष्टींना तोंड देत पुढे जात राहायचे हीच त्या मालिकेतील संकल्पना. याचा परिणाम म्हणून नंदिनी याबाबत उत्सुक राहिली व त्या दिशेने तिची पावले उचलली गेली. नंदिनीचा जन्म आणि वाढ

तामिळनाडूमध्ये झाली. तिची आई गणित शिक्षिका व वडील अभियंता आणि भौतिकशास्त्र प्रेमी होते. त्यामुळे तिला लहानपणापासूनच विज्ञानाची आवड निर्माण झाली.

डॉ. नंदिनी यांनी भारताच्या पहिल्या आंतरग्रहीय मोहिमेत (Mars Orbiter Mission) – मंगळयान यात महत्त्वपूर्ण भूमिका बजावली. मंगळयान मोहिमेत डॉ. नंदिनी यांनी डेप्युटी ऑपरेशन्स डायरेक्टर व प्रोजेक्ट मॅनेजर म्हणून काम पाहिले. ५ नोव्हेंबर २०१३ च्या एका शांत सकाळी, भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (इस्रो) च्या मिशन कंट्रोल रूममध्ये, डॉ. नंदिनी हरिनाथ आपल्या टीमसोबत संगणक स्क्रीनकडे डोळे लावून बसल्या होत्या. त्यावेळी परिस्थिती अत्यंत तणावपूर्ण होती. भारताच्या पहिल्या आंतरग्रहीय मोहिमेचा, मंगळयानचा प्रक्षेपण क्षण जवळ आला होता. जर सर्व काही योग्य झाले, तर भारत मंगळावर यशस्वीरित्या पोहोचणाऱ्या देशांच्या यादीत सामील होणार होता.

मात्र हे एक वेगळे आव्हान होते. कारण इतर देशांच्या तुलनेत भारताला हे संपूर्ण मिशन फक्त ७४ दशलक्ष डॉलर (३ ४५० कोटी रुपये) या कमी बजेटमध्ये पूर्ण करायचे होते. अमेरिकेच्या नासाने (NASA) आणि युरोपच्या अवकाश संस्था (ESA) ने मंगळावर पोहोचण्यासाठी अत्याधुनिक आणि महागड्या तंत्रज्ञानाचा वापर केला होता, पण इस्रोकडे तेवेढे मोठे बजेट नव्हते. डॉ. नंदिनी हरिनाथ यांच्यासाठी हा क्षण एक विशेष यश होते. त्यांनी इस्रोमध्ये २० वर्षांहून अधिक काळ काम केले होते आणि अनेक उपग्रह प्रक्षेपण मोहिमांमध्ये योगदान दिले होते. पण मंगळयान ही वेगळीच जबाबदारी होती. कारण ही भारताची पहिलीच आंतरग्रहीय मोहिमा होती.

मंगळयान मोहिमेसमोरील सर्वात मोठे तांत्रिक आव्हान म्हणजे कमी खर्चात अंतराळयान मंगळावर पाठवणे. अमेरिका आणि युरोपसारख्या महासत्तांनी अत्यंत

शक्तिशाली रॉकेट्स वापरून त्यांची याने थेट मंगळाच्या दिशेने पाठवली होती. पण भारताकडे तसे शक्य नव्हते. PSLV-C२५ (Polar Satellite Launch Vehicle) या कमी ताकदीच्या रॉकेटच्या मदतीने, मंगळयान थेट मंगळाकडे पाठवणे अशक्य होते. त्यामुळे, नंदिनी आणि त्यांच्या

टीमने ग्राॅविटी शॉट (Gravity Assist) तंत्राचा वापर करण्याचा निर्णय घेतला. या तंत्रानुसार, मंगळयानाला थेट मंगळाकडे सोडण्याऐवजी, आधी पृथ्वीभोवती कक्षा ठरवण्यात आली. पुढील चार आठवड्यांत,

इस्रोने ६ वेळा ऑर्बिट-रेझिंग (कक्षा वाढवण्याची) यशस्वी यंत्रणा राबवली, ज्यामुळे यानाची गती हळूहळू वाढत गेली. शेवटी, १ डिसेंबर २०१३ रोजी, “Trans-Martian Injection (TMI)” नावाच्या निर्णायक टप्प्यात, मंगळयानाला शेवटचा वेग वाढवणारा जोर देण्यात आला आणि ते पृथ्वीच्या गुरुत्वाकर्षणातून मुक्त झाले व मंगळाच्या दिशेने प्रवास करू लागले.

६५० दशलक्ष किलोमीटरचा हा प्रवास अत्यंत आव्हानात्मक होता. अंतराळयान ३०० दिवस मंगळाच्या दिशेने प्रवास करत होते आणि या काळात त्याची गती, दिशा आणि स्थिरता यावर बारीक लक्ष ठेवावे लागत होते. या मोहिमेतील एक मोठी अडचण म्हणजे मंगळ आणि पृथ्वी यांच्यातील अंतर. कारण अंतराळयानाला पृथ्वीवरील वैज्ञानिकांकडून दिलेले संदेश १२ मिनिटे उशिराने मिळत होते. याचा अर्थ असा की, जर काही तांत्रिक समस्या आली, तर इस्रोला तत्काळ सुधारणा करणे शक्य नव्हते. म्हणूनच, नंदिनी आणि त्यांच्या टीमने मंगळयानाला स्वयंचलित निर्णय घेण्याची क्षमता दिली.

२४ सप्टेंबर २०१४ ला अखेर तो ऐतिहासिक दिवस उजाडला. मंगळयान मंगळाच्या कक्षेत पोहोचले होते, पण यशस्वी होण्यासाठी अजून एक मोठे आव्हान उरले होते. यानाला मंगळाच्या गुरुत्वाकर्षणात प्रवेश करण्यासाठी वेग कमी

करणे गरजेचे होते. जर इंजिनने पुरेशी शक्ती न वापरली असती, तर मंगळयान मंगळाच्या कक्षेत न जाता पुढे वाहून गेले असते आणि जर शक्ती जास्त वापरली असती, तर यान मंगळाच्या पृष्ठभागावर आदळले असते. यासाठी, इस्रोने यानाचे इंजिन २४ मिनिटे अखंड कार्यान्वित ठेवले, ज्यामुळे वेग कमी झाला आणि अखेर... मंगळयानाने यशस्वीपणे मंगळाच्या कक्षेत प्रवेश केला! त्याक्षणी, इस्रोच्या संपूर्ण टीमसाठी हा आनंदाचा क्षण होता. भारत हा जगातील पहिला देश ठरला, ज्याने पहिल्याच प्रयत्नात मंगळावर यश मिळवले! अमेरिकेच्या NASA, युरोपच्या ESA आणि रशियाच्या Roscosmos नंतर, भारत हा जगातील चौथा देश ठरला, ज्याने मंगळाच्या कक्षेत स्वतःचे यान पोहोचवले.

या मोहिमेच्या माध्यमातून मंगळ ग्रहाच्या वातावरणाचा आणि पृष्ठभागाचा अभ्यास करण्यासाठी पाच उपकरणे पाठविण्यात आली. मंगळयानाने मंगळ ग्रहाचे आश्चर्यकारक फोटो काढले. मिथेन वायू आणि हायड्रोजनच्या उपस्थितीचा अभ्यास केला, ज्याचा संबंध मंगळावर जीवसृष्टीच्या अस्तित्वाशी असू शकतो. मंगळावरील हवामानाच्या स्थितीचा अभ्यास केला, जो भविष्यातील मोहिमांसाठी महत्त्वाचा ठरेल.

नासा आणि अनेक आंतरराष्ट्रीय अवकाश संस्थांनी इस्रोच्या किफायतशीर तंत्रज्ञानाचे आणि अचूक नियोजनाचे कौतुक केले. या मोहिमेचे आयुष्य फक्त ६ महिने अपेक्षित होते, पण ती तब्बल ८ वर्षे कार्यरत राहिली. भारताच्या भावी आंतरग्रहीय मोहिमांसाठी ती मार्गदर्शक ठरली, जसे की मंगळयान-२ व गगनयान. या मोहिमेने भारतीय वैज्ञानिक समूहाला जागतिक स्तरावर मान मिळवून दिला.

RISAT-१ - रडार इमेजिंग सॅटेलाइट-१ भारताच्या राष्ट्रीय सुरक्षा, शेती व आपत्ती व्यवस्थापनासाठी महत्त्वाचा डेटा प्रदान करणाऱ्या मोहिमेत त्यांनी भूमिका बजावली. सध्या त्या इस्रोच्या ‘टेलिमेटेरी ट्रॅकिंग व कमांड नेटवर्क सेंटर’ - IS-TRAC- मध्ये डेप्युटी डायरेक्टर आहेत. इस्रोच्या सर्व उपग्रहांच्या ट्रॅकिंग व नियंत्रणासाठी त्या जबाबदार आहेत.

त्या १०-१४ तास सतत मेहनत घेणाऱ्या वैज्ञानिकांपैकी एक आहेत. त्या दोन मुली व एका भावीच्या आई आहेत. त्या युवतींना अंतराळ विज्ञानाच्या क्षेत्रात जाण्यासाठी प्रोत्साहन देतात. भारतात STEM- (Science, Technology, Engineering, Mathematics) क्षेत्रात महिलांचे प्रमाण वाढावे यासाठी त्या कार्यरत आहेत. सरकारने “नमो ड्रोन दीदी” आणि G-२० STEM शिक्षण प्रकल्पांद्वारे महिलांसाठी संघी निर्माण करण्यावर भर दिला आहे. डॉ. नंदिनी यांना त्यांच्या पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा.

बरोबर ४२ वर्षे १९ दिवसांपूर्वी एक सिनेमा आला होता. आज त्याची आठवण यावी याला कारण त्यातले एक जबरदस्त गाणे! ते आजच्या परिस्थितीला तंतोतंत लागू पडते! आनंद बक्षी एखाद्या विषयावर किती सखोल विचार करून त्यावर अंतिम वाटावी अशी रचना करत त्यांचे हे गाणे म्हणजे एक पुरावाच! सिनेमा होता १९८३ चा ‘अंधा कानून.’ तसा तो एका तमिळ सिनेमाचा (‘सत्तम ओरु इरुतराई’ {१९८१}) रिमेक! कलाकार होते रजनीकांत, रीना रॉय, हेमामालिनी, धर्मेन्द्र, अमिताभ बच्चन, प्राण, प्रेम

चोपडा, मदन पुरी, डॅनी, अमरीश पुरी, ओम शिवपुरी, सुलोचना, असरानी, आगा आणि माधवी. त्यावर्षी सर्वाधिक उत्पन्न मिळवणाऱ्या चित्रपटात ‘अंधा कानून’चा क्रमांक ५ वा होता. रजनीकांतचा तो पहिला हिंदी चित्रपट! कथा गुंतागुंतीची होती. विजय सिंगला (रजनीकांत) आपल्या पित्याच्या खुर्च्याचा बदला घ्यायचा आहे. त्याच ध्येयाने विजयची बहीण दुर्गा देवी (हेमा मालिनी)

पोलीस अधिकारी झालेली आहे. मुळात सज्जन आणि परोपकारी असलेल्या मात्र संतापलेल्या विजयला प्रसंगी कायदा हातात घेऊनसुद्धा मारकऱ्यांना ठार करायचे आहे. त्याची भेट अशाच एका न्यायव्यवस्थापीडित जान निसार खानशी (अमिताभ बच्चन) होते. वमाधिकारी खान एक कर्तव्यदक्ष अधिकारी असतो. त्याच्याकडून चंदनतस्करांना पकडताना एका तस्कऱाचा (राम गुप्ता) मृत्यू होतो. एरव्ही अत्यंत हिंसाळपणे चालणारा खटला वेगाने चालून जान निसार खानला २० वर्षांची शिक्षा होते. तो तुरुंगात असताना त्याच्या पत्नीवर बलात्कार झाल्याने ती वैफल्यग्रस्त होऊन मुलीसह आत्महत्या करते! अमिताभाला ते दुःख असह्य होते. त्याला नंतर कळते की गुप्ता चक्क जिवंत आहे. म्हणजे कायद्याच्या चुकीमुळे आपल्याला न केलेल्या गुन्हाबद्दलही आयुष्यातली २० वर्षे तुरुंगात काढावी लागलीत! तो, संतप्त होतो. रजनीकांत, हेमा मालिनी आणि अमिताभ एकत्र येतात आणि आपापले सुड घेतात अशी ही कथा.

सुरुवातीच्या एका प्रसंगात अमिताभ बच्चन हेमा मालिनीला गुंडांच्या तावडीतून वाचवतो आणि ती त्याचे आभार मानते. त्यावेळी ती म्हणते, ‘आपका बहुत बहुत शुक्रिया. आपने कानूनकी मदद की

हैं, मैं आपको इनाम दिलवाऊंगी! तिचा पोलिसी गणवेश पाहून अमिताभच्या मनातील एकंदर व्यवस्थेबद्दलचा राग वर येतो आणि तो म्हणतो,

‘कानून?’ इनाम? ये कानूनका नाम मेरे सामने फिर मत लेना!’ आणि तो निघून जातो. जाताना स्वतःशीच तो जे गाणे म्हणतो ते म्हणजे आनंद बक्षीजी, किशोरदा, लक्ष्मी-प्यारे आणि एंडिरने केलेली कमाल होती. आनंदजींचे भेदक शब्द होते-

‘ये अंधा कानून है, ये अंधा कानून है, जाने कहाँ दगा दे दे, जाने किसे सजा दे दे, साथ न दे कमजोरोंका, ये साथी है चोरोंका, बातों और दलीलोंका, ये है खेल वकिलोंका, ये ईसाफ नहीं करता, किसीको माफ नहीं करता, माफ इसे हर खून है, ये अंधा कानून है...!’

किशोरदाने ‘अंधा’ या शब्दाचा उच्चार लांबवत असा काही आलाप घेतला होता की, या आलापामुळे गाण्याचा अर्थ आणि गांभीर्य श्रोत्यांच्या हृदयापर्यंत पोहोचते. लक्ष्मी-प्यारेंच्या अप्रतिम चालीवर किशोरदाने गाणे इतके समरसून गायले की ‘अंग्री यंग मॅन’ अमिताभच गातोय असे वाटते. अमिताभनेही मनात धुमसणारा राग, वैफल्य, बेफिकीरी अगदी सहज अभिनयातून दाखवली. त्याला आलेला न्यायव्यवस्थेचा वेदनादायी अनुभव, पत्नीवर

अत्याचार, मुलीचा मृत्यू आणि न केलेल्या गुन्हाबद्दल २० वर्षांचा तुरुंगवास... सगळे बक्षीजींच्या शब्दातून लाक्षा रसासारखे बाहेर येते!एकेक वाक्य समळ्या व्यवस्थेने चिंतन करावे असे आहे. ‘साथ न दे कमजोरोंका, ये साथी है चोरोंका, बातों और दलीलोंका, ये है खेल वकीलोंका.’ किती भेदक, किती खरे वर्णन! आणि शेवटचे वाक्य, तर कहर आहे, ‘माफ इसे हर खून है, ये अंधा कानून है!’ आपली अकार्यक्षम, भ्रष्ट व्यवस्था कितीतरी निष्पाप लोकांचे बळी घेते आणि न्यायालयाचा अवमान होण्याच्या भीतीने तिला कुणीही दोष देऊ शकत नाही हे सत्य आनंदजींनी

चिंतन करावे असे आहे. ‘साथ न दे कमजोरोंका, ये साथी है चोरोंका, बातों और दलीलोंका, ये है खेल वकीलोंका.’ किती भेदक, किती खरे वर्णन! आणि शेवटचे वाक्य, तर कहर आहे, ‘माफ इसे हर खून है, ये अंधा कानून है!’ आपली अकार्यक्षम, भ्रष्ट व्यवस्था कितीतरी निष्पाप लोकांचे बळी घेते आणि न्यायालयाचा अवमान होण्याच्या भीतीने तिला कुणीही दोष देऊ शकत नाही हे सत्य आनंदजींनी

किती सहज, एका ओळीत, सांगितले! गाण्याच्या वेगवान चालीमुळे दुश्चात्मकता साधणे, कवितेतील सर्व संदेश दृशातून प्रेक्षकांपर्यंत पोहोचणारे एक आव्हान होते! कारण ओळीमागून ओळ वेगळ्याच घटनेवर भाष्य करत जाते. तरीही एंडिरने एकही संदेश केवळ श्राव्य न राहू देता दृश्यमान केला होता. त्याचे महत्त्व लक्षात

येण्यासाठी गाणे मुळातून पाहणे आणि किशोरदांच्या दमदार आवाजात ऐकणे गरजेचे आहे. ‘लोग अगर इससे डरते, मुजरीम जुर्म ना करते, ये माल लुटेरे लूट गये, रिश्तत देकर छूट गये.’ हे शब्द देशातील ७५वर्षांचे विदारक वास्तव स्पष्ट करतात. त्यानंतर लगेच येणाऱ्या - ‘असमते लुट्टीं, चली गोली, इसने आँख नहीं खोली, काला धंधा होता रहा, ये कुर्सीपर सोता रहा.’ या ओळीतून तर कश्मीरची, बंगालची जणू आजचीच स्थिती वर्णन केली होती. तीही ४२ वर्षांपूर्वी! ‘स्त्रियांची अरू लुटली गेली, गोळ्यांचा वर्षाव झाला पण कायदा आंधळाचा राहिला!’ असे कवी म्हणतो. न्यायव्यवस्थेचा निष्क्रियतेवर इतकी कठोर टीका खऱ्या कवीच करू शकतो. बक्षीजी पुढे म्हणतात -

दुनियाकी इमारतका, कच्चा इक सुतून है, ये अंधा कानून है...’ लंगडा, आंधळा कायदा हा माणसाने मोठ्या कष्टाने उभ्या केलेल्या संस्कृतीच्या इमारतीचा सगळ्यात कमजोर खांब आहे! ‘त्याचे हात लांब असतात वगैरे गौरवाला’ काहीही अर्थ नाही. कितीही अत्याचार दिसत असले, अन्याय सुरू असला तरी कायदा स्वतःहून कसलीच दखल घेत नाही हे कवीचे दुःख आहे. या निष्क्रियतेमुळे कितीतरी निरपराध लोक फाशीवर जातात आणि खुनी सुटून सुखाने जगतात -

‘लंबे इसके हाथ सही, ताकत इसके साथ सही, पर ये देख नहीं सकता, ये बिन देखे है लिखता. जेल में कितने लोग सडे, सुलीपर निर्दोष चडे, मैं भी इसका मारा हूँ, पागल हूँ आवारा हूँ, यारों मुझको होश नहीं, सर मेरे जुनून है, ये अंधा कानून है...!’ अशा वेळी बायबलच्या ‘उपदेशक’ भागातील काही ओळी आठवतात. ‘गांजलेल्यांचे अश्रू गळत आहेत, पण त्यांचे सात्वत करणारा कोणी नाही. न्यायाचे स्थान पाहावे, तर तेथे दुष्टांचा आहे. धर्माचे स्थान पाहावे, तर तेथे दुराचार आहे’ सत्य २००० वर्षांपूर्वी सांगितलेले असो की, ४२ वर्षांपूर्वी ते सत्यच असते आणि जगाचा व्यवहार त्याच्या उफराट्या पडतीनेच सुरू असतो, हेच खरे!

भारतीय परंपरेमध्ये वाद्याला फार महत्त्वाचे स्थान आहे. प्रत्येक देवतेचे काही ना काही वाद्य असते. वदाहरणाथं शंकराचे डमरू, सरस्वतीची विना आणि कृष्णाची बासरी हे तर सर्व परिचित आहेत. सर्व वाद्यांमध्ये सर्वांनाच मोहीत करतो तो बासुरीचा मधुरव. बासरी म्हटले की आठवते ती राधा कृष्णाच्या प्रेमाला साक्षी असलेली बासरी.

कुठून तरी दूरवरून बासरीचा आवाज ऐकू आला तरी तो आपले लक्ष वेधून घेतो आणि बासरीमधून निघालेले सूर थेट आपल्या हृदयाला पोहोचतात. अशी अलौकिक बासरी याविषयी मला जाणून घेण्याची उर्मी निर्माण झाली आणि इतिहासात तिच्या पाऊल खुणा शोधू लागले...

भारतीय संगीत परंपरेमध्ये बासरी या वाद्याचे एक विशेष स्थान आहे. सहज, सौम्य आणि आत्मीय आवाज देणारे हे वाद्य केवळ संगीताचे साधन न राहता, अस्थाय्य, भक्ती आणि निसर्ग यांच्याशी जोडले गेले आहे. पुराणकथांपासून ते आधुनिक संगीतापर्यंत बासरीची छाप सर्वत्र संगीत क्षेत्रातील प्रेमींवर पडते. कृष्णाच्या बासरीपासून ते पं. हरिप्रसाद चौरसियांच्या शास्त्रीय मैफलीपर्यंत, बासरीचे रूप अनेक पिढ्यांतून बदलत गेले असले तरी त्याचे मूळ सौंदर्य आणि पारंपरिक महत्त्व आजही टिकून आहे.

ग्रामीण भागांमध्ये पूर्वी गुराखी गाईंना चारण्यासाठी रासमध्ये जायचे. येथ्याकाळच्या वेळेला सूर्य मावळतीकडे ढळला की गाई-वासरांना हाकारत त्यांच्यामागे चालणारा गुराखी बासरी वाजवत हिऱ्या कुणांमधून यायचा. त्या वेळेला बासरीचा मधुर स्वर सारा परिसर आणि ती सारंगकाळची वेळ मंत्रमुग्ध व्हायची. त्यावेळेला प्रत्येक बासरी वाजवणाऱ्या मुलांमध्ये बाळकृष्णाचे रूप आठवल्यासारखे राहत नसायचे. या बासुरीचा इतिहास जाणून घेऊया. बासरीचा इतिहास अतिशय जुना आहे हे आपण जाणतोच आहोत. प्राचीन भारतात याचा उल्लेख ‘वंशी’, ‘मुरली’, ‘वेणू’ अशा नावांनी झाला आहे. वेदांमध्ये देखील वंशीचा उल्लेख आहे. महाभारत आणि रामायण यांसारख्या महाकाव्यांतही बासरीचे वर्णन आढळते. विशेषतः भगवान श्रीकृष्ण यांच्या जीवनाशी बासरीचे अतूट नाते आहे. त्यांच्या लीलांमध्ये बासरीचा अविभाज्य भाग आहे. आजही आदिवासी संस्कृतीमध्ये बीजाला अंकुर फुटल्यानंतर शेतकरी शेताच्या बांधावर बसून बासरी वाजवतात त्यांचं म्हणणं असं आहे की बासरीमुळे पिकांची वाढ चांगली होते आणि बिजाचे मोड कोमेजून जातात तरारून वर येतात.

भारतीय शास्त्रीय संगीतातील स्थान अतिशय महत्त्वाचे आहे. बासरी ही हिंदुस्थानी शास्त्रीय संगीतामध्ये एक अत्यंत महत्त्वाचे वाद्य आहे. विशेषतः धृपद, ख्याल आणि लाइट म्यूझिकच्या सादरीकरणांमध्ये बासरीचा प्रभाव खूप मोठा आहे.

भारतीय संगीताचा अनमोल स्रोत, मनभावन बासरी...

प्रेम भक्ती याचेही प्रतीक मानले जाते. बासरीच्या स्वरांमध्ये आत्म्याची अंतर्गत आह. त्यामुळे बासुरीचा संबंध प्रेमाची जोडला गेलेला आहे. प्रेम व्यक्त करण्यासाठी बासुरी वाजवली जाते तेव्हा तिचे सूर वेगळे असतात आणि विरहामध्ये जेव्हा बासरी वाजवली जाते तेव्हा तिचे सूर वेगळे जाणवतात. त्यामुळे ईश्वराशी एकरूप होण्याचे सामर्थ्य बासरीच्या स्वरात असल्यामुळे त्या रूपाशी तादात्म्य पावण्याची शक्ती या वाद्यामध्ये आहे. यामुळे ती आत्म्यातून उमटणाऱ्या भक्ती भावनांना मूर्त स्वरूप देते. हे आपण अनेक ग्रंथांमधून वाचत आलो आहोत.

पौराणिक ग्रंथांमध्ये असे वर्णन आहे की कृष्णाच्या बासरीच्या ध्वनीने गोप-गोपिका मंत्रमुग्ध होत असत, पशुपक्षी स्तब्ध होत आणि निसर्गदेखील त्या ध्वनीला प्रतिसाद देत असे. अशा प्रकारे बासरी ही निसर्ग आणि मानव यांच्यातील संवादाचे एक साधन ठरते. पर्वतराज्यांमध्ये बासरीचा वापर मंडपा, शेतकरी यांच्याद्वारे त्यांच्या विरंगुळ्याच्या आणि मनोरंजनाच्या साधनासाठी केला जातो. त्यामुळे बासरी हे ग्रामीण जीवनाचा एक अविभाज्य भाग आहे. आजही आदिवासी संस्कृतीमध्ये बीजाला अंकुर फुटल्यानंतर शेतकरी शेताच्या बांधावर बसून बासरी वाजवतात त्यांचं म्हणणं असं आहे की बासरीमुळे पिकांची वाढ चांगली होते आणि बिजाचे मोड कोमेजून जातात तरारून वर येतात.

भारतीय शास्त्रीय संगीतातील स्थान अतिशय महत्त्वाचे आहे. बासरी ही हिंदुस्थानी शास्त्रीय संगीतामध्ये एक अत्यंत महत्त्वाचे वाद्य आहे. विशेषतः धृपद, ख्याल आणि लाइट म्यूझिकच्या सादरीकरणांमध्ये बासरीचा प्रभाव खूप मोठा आहे.

तिच्या सजीव, लयबद्ध आणि आत्मीय ध्वनीमुळे अनेक शास्त्रीय गायक-वादक बासरीचा उपयोग साथीच्या वाद्यासाठी करतात.

पंडित हरिप्रसाद चौरसिया यांच्यासारख्या बासरी वादकांनी बासरीला जागतिक स्तरावर प्रतिष्ठा मिळवून दिली आहे. त्यांनी बासरीच्या विविध प्रकारांच्या संयोगाने अनेक रचनांमध्ये नवीन प्रयोग केले आणि बासरीला सोलो वाद्य म्हणून स्वतंत्र ओळख निर्माण करून दिली.

लहान मोठ्या अशा विविध आकारांमध्ये बासऱ्या पाहायला मिळतात. त्याचप्रमाणे बासरीचे सुरांनुसार विभाजनही होते. मंद्र बासरी

सप्तकातील जाड, लांब व भारी असते;

मध्यम सप्तकाची बासरी थोडी लहान आणि हलकी असते; तर तार सप्तकासाठी अगदी लहान बासरी वापरली जाते. अशाप्रकारे विविध वाद्य प्रकारासाठी अशा वेगवेगळ्या बासऱ्या वापरल्या जातात. लोक संगीतामध्ये तर बासरीचे अनन्य साधारण महत्त्व आहे. भारताच्या विविध प्रांतांमध्ये म्हणजे महाराष्ट्र, राजस्थान, पंजाब, उत्तरप्रदेश अशा विविध प्रांतांमध्ये पारंपरिक लोकगीतांमध्ये बासरीचा समावेश दिसून येतो. विशेषतः महाराष्ट्रात भावगीते, लोकगीते, लावणी, गवळण अशा पारंपरिक शैलींमध्ये बासरीचा उपयोग भावनात्मकता वाढविण्यासाठी केला जातो.

बासरी आणि निसर्ग या दोन्हीचा संबंध एकरूपतेचा आहे. मुळातच बासरी ही निसर्गाच्या सान्निध्यात बासरीच्या सुरांमध्ये निसर्गाचे एक विशेष प्रतिबिंब उमटते. झळूक वाऱ्याची सरसर, पक्ष्यांचे कुंजन, नद्यांचा खळखळाट. या सर्वांचे अनुकरण बासरी सहजपणे करते.

म्हणूनच अनेक वेळा बासरी वाजवताना श्रोते निसर्गाच्या सान्निध्यात बासरी वादनाचा अनुभव घेतात. बासरी वाजवताना श्वासाची गती, शरीराची हालचाल आणि वातावरण यांचा सुसंवाद साधला जातो. बासरीचा उपयोग चित्रपट संगीत, प्युजून, वर्ल्ड म्यूझिक, मॅडिटेशन ट्रॅक्समध्ये मोठ्या प्रमाणावर केला जातो. विविध आधुनिक वाद्यांच्या साथीने बासरीला नव्या साजने सजवले जाते आणि तिच्या सौंदर्याला नवीन अर्थ प्राप्त होतो.

बासरीच्या स्वरांमध्ये सकारात्मक ऊर्जा निर्माण करण्याची शक्ती आहे. म्हणून बासरी हे फक्त एक संगीत वाद्य नसून तिच्यामध्ये एक मनाला आनंद, शांती देणारी आध्यात्मिक शक्ती आहे. भारतीय संस्कृतीचा सांस्कृतिक वारसा आहे. तिच्या सुरांत भक्ती आहे, सौंदर्य आहे, प्रेम आहे. ती मानवाच्या अंतर्मनाशी संवाद साधते. पारंपरिक महत्त्व असलेली बासरी आजही तिचं स्थान टिकवून आहे. एकही संगीत प्रेमी असा नसेल की त्याला बासरीचे स्वर आवडत नाहीत.भारतीय संगीत परंपरेत बासरीचे अनमोल स्थान आहे. मनाला सदैव ताजेतवाने ठेवणाऱेच काम बासरी करते. बासरीचे महत्त्व समजून घेऊन, तिच्या सुरांच्या गंधाने आपले जीवन अधिक समृद्ध करण्याचा प्रयत्न प्रत्येक संगीतप्रेमीने करायला हवा.

प्राप्त शीर्थावर यादवांच्या आपसात झालेल्या क्षुल्लक वादातून उद्भवलेल्या भांडणात कृष्ण व बलराम वगळता उपस्थित सर्व यादव ठार झाले. बलराम सुद्धा तश्वर शरीर त्यागून सर्परूपात समुद्र माध्यमातून निजधामास गेले. तेव्हा कृष्णाने साथीठी दारूकाला हस्तीनापूरला जाऊन अर्जुनाला येथे येऊन, उग्रसेन व वसुदेवासह सर्वांना इंद्रप्रस्थाला नेण्यास सांग. कारण माझ्यानंतर समुद्र ही सर्व भूमी परत घेईल असे सांगून दारूकाला रवाना केले.

निरोपप्रमाणे अर्जुन द्वारकेला आला. सर्वांच्या देहावर अंत्यसंस्कार करून सर्व जनतेला घेऊन हस्तीनापुरासाठी प्रस्थान केले. एवढा मोठा समुदाय केवळ अर्जुनाच्या आश्रयाखाली मार्गस्थ असलेला पाहून वाटेत लुटारू व वाटमारी करणाऱ्यांनी त्यांच्यावर हल्ला चढविला. अर्जुनाने सर्वांना मरणाची भीती देऊन असे न करण्यास बजावले. मात्र त्याचा कोणताही परिणाम त्या चोरानं वर न होता त्यांनी सामान, मौल्यवान वस्तू, दागिने एवढेच नव्हे, तर स्त्रियांनाही पळविण्यास सुरुवात केली. तेव्हा अर्जुनाने त्यांच्यावर शरसंधान केले. मात्र त्याला कोणताही मंत्र आठवला नाही अथवा त्याच्या बाणांचा लुटारूवर कोणताही परिणाम झाला नाही.

उलट अर्जुनावजळचे सर्व बाण संपून गेल्याने तो केवळ बरण्या व्यक्तिरिक्त काहीही करू शकला नाही. अर्जु अर्जुनाचा उपाहास करून लूट व मदतीसाठी किंचाळणाऱ्या अनेक स्त्रियांना घेऊन पळून गेले. महाभारताच्या युद्धात मोठमोठ्या योद्ध्यांना पराभूत करणारा अर्जुन आज साध्या चोर व वाटमाऱ्यांसमोर असहाय्य झाला होता. तेव्हा त्याच्या लक्षात आले की तोच अर्जुन, तेच बाण, तेच धनुष्य, पण आज कृष्णशिवाय सर्व निष्प्रभ ठरले. याचाच अर्थ अर्जुनाचा पूर्वीचा पराक्रम हा केवळ कृष्णाच्या सान्निध्यामुळेच होता. खजौल झालेला अर्जुन इंद्रप्रस्थास पोहोचला व वनात महर्षी व्यासांकी भेट घेण्यास गेला. व्यासांना नमन करून तो मूकपणे उभा राहिला. हाताश दिसणाऱ्या अर्जुनाला पाहून व्यासांनी त्याला त्याच्या उदासीनेतेचे कारण विचारले. अर्जुनाने घडलेला सर्व वृत्तांत कथन केला. युद्धात एवढा पराक्रम करणारा अर्जुन आज साध्या चोर दरोडेखोरांसमोर हल्ला व माझ्यासमोर त्या चोरांनी स्त्रियांना पळवून नेले व मी केवळ बघण्यापलीकडे

चोर वाटमार्यांकडून अर्जुन पराभूत

काहीही करू शकलो नाही या घटनेने मला माझीच लाज वाटू लागली आहे. माझा पराक्रम हा केवळ कृष्णाच्या सान्निध्यामुळेच होता. तो नसल्यामुळे मी एक अतिसामान्य व्यक्ती आहे. असे म्हणून शोकमग्न झाला. तेव्हा व्यास म्हणाले, हे अर्जुन! जे काही घडते ते केवळ परमात्म्याच्या इच्छेनेच घडते. सर्व घटनांचा करता करविता कृष्णच असून कालचा तुझा पराक्रम व आजचा तुझा साध्या चोर वाटमाऱ्यांद्वारे झालेला पराभव हे सर्व त्याच्याच इच्छेने झालेले आहे. त्यामुळे व्यर्थ शोक करू नको. पृथ्वीवर झालेला

दुर्जनांचा भार कमी करण्यासाठी त्याने मृत्युलोकात जन्म घेतला व आता इच्छित कार्य पूर्ण होताच आपल्या निजधामास प्रयाण केले. हा सर्व या ईश्वरी खेळाचाच भाग आहे.

एकेकाळी देवांनी राक्षसांवर मिळविलेल्या विजयाचा आनंद सुमेरू पर्वतावर साजरा करण्यात येत होता. त्यात भाग घेण्यासाठी हजारो अप्सरा जात असताना त्यांना वाटेत अष्टावक्र ऋषी पाण्यात केवळ डोके वर ठेवून तपश्चर्या करीत असल्याचे दिसले. अप्सरांनी त्यांची

स्तुती केली. त्या स्तुतीने प्रसन्न होऊन ऋषींनी त्यांना त्यांची मनोकामना विचारली. तेव्हा रंभा व तिलोत्थमा वगळता बाकी सर्व अप्सरांनी कृष्ण पती रूपाने मिळवाय, अशी इच्छा प्रगट केली. मुनींनी तथ्यास्तू म्हटले. आता ऋषी पाण्यातून उठून बाहेर आले. त्यांचे अनेक ठिकाणी वाकलेले शरीर पाहून अप्सरा हसू लागल्या. तेव्हा क्रोधित झालेल्या ऋषींनी तुम्हाला जरी कृष्ण पती म्हणून लाभला, तरी चार व लुटारू तुम्हाला पळवून नेतील असा शपथ दिला. ते ऐकून अप्सरांनी ऋषींची क्षमा मागितली, तेव्हा तुम्ही परत स्वर्गात जाल असा उःशाप दिला. त्यामुळे त्यांच्याबद्दल व्यर्थ चिंता सोड. त्या सर्व अप्सरा होत्या व त्या सर्व स्वर्गलोकी पोहोचल्या आहेत.

हे सर्व प्रभूच्या इच्छेने घडले व घडते आहे. तेव्हा आता तुम्ही पाचही जण राज्यकारभाराचा त्याग करून वनप्रस्थानास जावे, असा सल्ला व्यासांनी अर्जुनाला दिला. व्यासांच्या सल्ल्याप्रमाणे परीक्षिताला राज्याभिषेक करून पाचही पांडव द्रौपदीसह स्वर्गरोहणासाठी प्रस्थान झाले. हे श्रीकृष्णाचे पालन चरित्र नित्य श्रवण आणि मनन केल्याने माणूस दोषरहित होतो आणि वैकुंठ लोकी जातो असे विष्णुपुराणात कथन केले आहे.

भारतीयांना लोकशाही बहाल केली

पप्पू कागदे

डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर जयंती

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

बीड:भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी देशभर होणाऱ्या शोषण मुक्तीसाठी लढा उभारून शोषत, पिडीत उपेक्षित समाज बांधवांना मुख्य प्रकलत आणण्यासाठी त्याचे हक्क व अधिकार मिळवून देण्यासाठी भारतीय संविधानाची निर्मीती करून प्रत्येकांना स्वतंत्रपणे जगण्याचा अधिकार मिळवून दिला.

हजारो वर्षांची गुलामगीरी नष्ट करून उपेक्षितांना ताठ माननेने उभे करण्यासाठी भारतीय संविधान देशाला देवून लोकशाही बहाल केली. असे प्रतिपादन युवा रिपाई प्रदेशाध्यक्ष तथा रिपाईचे बीड जिल्हाध्यक्ष पप्पू कागदे यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या १३४ व्या जयंती प्रसंगी, शिवणी, खांडवी, सांडरवण, घाटजवळा, आहेर वडगांव या गांवी केले.

पुढे बोलतांना कागदे म्हणाले की, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी भारतीय संविधानाच्या माध्यमातून महीलांचे सक्षमीकरण-कण्यासाठी हिंदू कोड बील मंजूर करून त्यांना त्याचे हक्क व अधिकार दिले. आणि अशिक्षित समाज घटकांना

मुख्य प्रवाहात आणण्यासाठी शिक्षण मोफत व सक्तीचे करून शिक्षणाची दारे खुली केली. एक व्यक्ती एक मताचा अधिकार देवून मतदारराजा बनविले. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांनी वर्ग, जात, धर्म, लिंग असा

भेदभाव न करता भारताला संविधान देवून सक्षम लोकशाही बहाल केली. यावेळ पृज्य भिखू धम्मशिल थेरो, राजू जोगदंड, किशोर कोडकर, किसन तांगडे, सुभाष तांगडे, अण्णा भोले, किशोर भोले,

शुभम भोले, विजय डोळस, नवनाथ डोळस, विजय सुपेकर, गोरख डोळस, राहुल कांबळे, सुनिल कांबळे, विभीषण जावळे, बंडू घुमरे, सुनिल गायकवाड,प्रमोद गायकवाड यांच्यासह शेकडो अनुयायी उपस्थित होते.

...तर महिला शिकल्या असत्या का? जयंती:फुलें दाम्पत्याची रथातून मिरवणूक

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

दिंदुड:माजलगाव तालुक्यातील दिंदुड येथे क्रांतीसुर्य महात्मा ज्योतीराव फुले जन्मोत्सव मोठ्या जल्लोषात काल शनिवारी (२६ एप्रिल) साजरा करण्यात आला. फुलें दाम्पत्याची पंचरंगी घोड्याच्या रथातून अख्ख्या नगरीतून जंगी मिरवणूक काढण्यात आली. 'फुले सावित्री नसती तर, मुलगी शिकली असती का...' अशा अनेक गाण्यांवर गावातील तरुणाई बेधुंद होत थिरकली.

येथील मोहखेड चौकात भव्य पंचघोड्याच्या सजवलेल्या रथात स्थापन केलेल्या महात्मा ज्योतिबा

फुले व क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या पुतळ्याचे पुष्पहार, पूजन करून मिरवणुकीला सुरुवात झाली. अवघ्या दिंदुड नगरीत जंगी मिरवणूक पार पडली. गावभर मोठ्या उत्साहपूर्ण वातावरणात महापुरुषांच्या अनेक गाण्यांवर ठेका धरत तरुणांनी जयंतीचा आनंद लुटला. यामध्ये 'फुले सावित्री नसती तर, मुलगी शिकली असती का...' 'चमके शिवबाची तलवार...' 'जगात गाजावाजा, भिमराव एकच राजा...' 'ये भगवा रंग...' दसरा दसरा महात्मा फुलेंचा...' अशा अनेक गाण्यांवर वाजतगाजत नाचत चिमुकल्यांपासून ते मोठ्यापर्यंत सर्वांनी मिरवणुकीत

पंकजा मुंडेंनी स्विकारलं पालकत्व दया: 'प्रिती अन् रोझी'च्या गृहप्रवेशाचं स्वागत

पुण्यभूमी प्रतिनिधी
परळी:राज्याच्या पर्यावरण व वातारणीय बदल तसेच पशुसंवर्धन मंत्री पंकजाताई मुंडे यांची संवेदनाशीलता सर्व परिचित आहे. त्याचबरोबर त्यांचे श्वानप्रेमीही सर्वांना ज्ञात आहे.एक व्यासंगी, परखड वक्ता, अभ्यासू खंबीर लोकनेता अशी प्रतिमा असलेल्या पंकजाताई मुंडे यांच्या अतिशय संवेदनाशील व मातृवत वात्सल्यपूर्ण व्यक्तिमत्त्वाची अनुभूती अनेकवेळा येते.असाच काहीसा प्रसंग काल बघायला मिळाला. या प्रसंगातून व्यक्ती म्हणून पंकजाताईचा प्राणीमात्रांबद्दलचा जिह्वाळा अन् पशुसंवर्धन मंत्री पंकजाताई म्हणून पशुधनाविषयीचे त्यांचे मातृवत 'वात्सल्य' समोर आले आहे.

कोल्हापूर येथील श्वानपालक सोनाली शिंदे यांनी स्वतःच्या घरी लेकरं सांभाळावे या पद्धतीने आठ श्वानांच्या पिलांचा सांभाळ केलेला होता.यापैकी दोन पिलं त्यांनी पंकजाताई मुंडे यांना देवू केली.श्वानप्रेमी असलेल्या पंकजाताई व त्यांचा सुपूत्र आर्यमान यांना अतिशय आनंद झाला.या नखिन दोन श्वानांच्या आगमननाचा उत्साह व उत्सुकता त्यांना लागलेली होती. अतिशय भावनिकतेने

व जिह्वाळ्याने कोल्हापूर येथील श्वानपालक सोनाली शिंदे यांनी या पिलांचा सांभाळ केलेला होता. त्यांनाही या पिलांचा विरह सहन होणारा नव्हता. त्यामुळे सर्व प्रकारची काळजी घेत कोल्हापूरहून मुंबई पर्यंतचा प्रवास करत शिंदे कुटुंब ही पिले घेऊन आली. पंकजाताई मुंडे

यांच्या रामटेक या शासकीय निवासस्थानी या पिलांना आणण्यात आले यावेळी सोनाली शिंदे व त्यांच्या कुटुंबीयांचे पंकजाताईंनी कृतज्ञतापूर्वक अतिशय प्रेमाने स्वागत केले. त्याचबरोबर त्यांनी आणलेल्या रोजी आणि प्रिती या दोन श्वान पिलांचे मातृवत स्वागत केले. आपल्या कुटुंबात नव्या सदस्यांचे स्वागत करावे असा अतिशय उत्साहात प्रिती आणि रोझीच्या गृहप्रवेशाचा एक छोटेखानी आनंदी सोहळा यावेळी साजरा करण्यात आला. पंकजाताई मुंडे यांनी हळद कुंकू लावून त्यांचं आत्मीय स्वागत केलं. मुक्या प्राण्यांनाही आत्मिय ओढ असते आणि विरहाची पण संवेदना असते. हे या एकाच अतिशय भावनिक प्रसंगात दिसून आले. कोल्हापूरच्या मोकळ्या वातावरणात जडणघडण झालेली व राहिलेली ही पिले मुंबईच्या वातावरणात कशी राहतील असा प्रश्न सर्वांनाच पडलेला असताना मात्र पंकजाताई मुंडे यांच्या जिह्वाळ्याने ही पिले त्यांना लगेचच बीलगल्याचे दिसून आले. शिंदे कुटुंबीय या पिलांना सोडून गेल्यानंतर या पिलांना सुरक्षित वाटावे यासाठी स्वतः पंकजाताई मुंडे व त्यांचा मुलगा आर्यमान यांनी या पिलांना बराच वेळ

परळी-गंगाखेड महामार्गाचे रखडले अँड.मनोज संकाये:प्रशासनास दिले निवेदन

पुण्यभूमी प्रतिनिधी
परळी:उपजिल्हाधिकारी यांना मित्र मंडळाच्या वतीने निवेदन सादर; अन्यथा राष्ट्रीय महामार्गावर महाराष्ट्र दिनी धरणे आंदोलन करण्याचा इशारा! परळी वैजनाथ प्रतिनिधी

गेल्या तीन वर्षांपासून परळी गंगाखेड राष्ट्रीय महामार्गाचे रखडलेले काम आज तागायत पूर्ण झाले नसून याला जबाबदार राष्ट्रीय महामार्गाचे संबंधित गुतेदार आणि अधिकारी हे जबाबदार आहेत याचा फटका प्रवाशांना बसत आहे. वाहतूक कोडी निर्माण होऊन या मार्गावर अनेक अपघाताच्या घटना घडल्या आहेत त्यामुळे या महामार्गाचे रखडलेले काम त्वरित पूर्ण करा तसेच परळीतील डॉ. श्यामाप्रसाद मुखर्जी उड्डाण पुलावरील वळणावरची संरक्षण भित्त त्वरित बांधा या मागणीसाठी मित्र मंडळाच्या वतीने परळी येथील उपजिल्हाधिकारी कार्यालयात उपजिल्हाधिकारी माननीय

लाटकर साहेब यांना निवेदन दिले. यात त्यांनी विविध मागण्या केल्या आहेत. मागण्या मान्य न झाल्यास महाराष्ट्र दिनी परळी गंगाखेड राष्ट्रीय महामार्गावर मित्र मंडळाच्या वतीने धरणे आंदोलन केले जातील असा इशारा त्यांनी दिला.

निवेदनात म्हटले आहे की, परळी गंगाखेड राष्ट्रीय महामार्ग याचे काम संबंधित गुतेदाराकडून सुरू असून ते आज पर्यंत अपूर्ण आहे. संबंधित गुतेदार अतिशय

निष्काळजी पणाने या मार्गाचे काम करत आहेत. औष्णिक विद्युत केंद्राचे जुने भांडार ते धर्मापुरी फाट्यापर्यंत पुलाचे आणि मार्गाचे काम अर्धवट रखडलेले आहे. त्यामुळे येथे वाहतूक कोडी निर्माण होऊन असंख्य अपघात घडण्याचा धोका निर्माण झाला आहे आणि याच ठिकाणी अपघात घडले आहेत त्यामुळे प्रवाशांना आणि वाहनधारकांना स्वतःचा जीव मुठीत धरून प्रवास करावा लागत आहे. त्याचबरोबर परळी

शहरातील डॉ.श्यामाप्रसाद मुखर्जी उडान पुलावरील वळणावर संरक्षण भित्त पडल्याने तेथे दोघांचा मृत्यू झाल्याची घटना गेल्या दोन ते तीन महिन्यांपूर्वी घडली आहे याबाबत अधिकाऱ्यांची संपर्क साधला असता त्यांच्याकडून समाधानकारक उत्तर मिळत नाही. संरक्षण भित्त पडल्याने तीस ते चाळीस फूट वाहन खाली कोसळण्याची दाट शक्यता आहे त्याचबरोबर परळी राष्ट्रीय महामार्गावरील चेंबरी विश्रामगृहा जवळील पुलावरील झाडे झुडपे, मोठ्या प्रमाणावर वाळलेली आहेत त्यामुळे वळणावर समोरचे वाहन दिसत नाही तेथेही अपघात होण्याची दाट शक्यता निर्माण झाली आहे त्यामुळे तेथील झाडे झुडपे तोडून घ्यावीत त्याच ठिकाणी रोलिंग व कठडे पडल्याने अपघात होत आहेत जवळपास ५० फूट रोलिंग नसल्याने वाहनांना धोका निर्माण झाला आहे. सदरील निवेदनाच्या

महात्मा बसवेश्वर जयंतीनिमित्त स्पर्धा अभिवादन:स्पर्धेला मिळाला उत्स्फूर्त प्रतिसाद

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

परळी:गुरलिंग स्वामी मंदिर बेलवाडी येथे जगत ज्योती महात्मा बसवेश्वर यांच्या प्रतिमेला पुष्प अर्पण व पूजन करून चित्रकला स्पर्धा व वक्तृत्व स्पर्धे चे उद्घाटन मान्यवरांच्या हस्ते करण्यात आले यावेळी कार्यक्रमाचे प्रमुख उपस्थिती गुरलिंग स्वामी मंदिर अध्यक्ष श्री दत्तापा

ईटके गुरुजी, भारतीय जनता पार्टी शहराध्यक्ष सौ उमाताई समशेटी, ज्येष्ठ पत्रकारआत्मलिंगआप्पा शेटे, पत्रकार संतोष जुजगर, चंद्रकांतआप्पा समशेटी, विकास प्रतिष्ठानचे सचिव सुधीर फुलारी सर, ड.गिरीश चौधरी, वैद्यनाथ बॅक संचालक महेश निर्मळे, माजी नगरसेवक महादेव ईटके वीरशिव विकास प्रतिष्ठान अध्यक्ष श्याम

वर्गमित्रांची भरली पून्हा शाळा! ऋणानुबंध:तब्बल २८ वर्षांनी मित्र-मैत्रिणीची भेट

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

तलवाडा:गेवराई तालुक्यातील तलवाडा येथील जि .प.परिषद शाळा, व माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यालय तलवाडा या शाळेत दहावी व बारावी शिक्षण घेतलेल्या माजी विद्यार्थी तथा वर्ग मित्र यांनी सन १९९७ च्या एस. एस .सी .बॅचचा भव्य स्नेहमिलन दि.२७/४/२०२५ रोजी लक्की लॉन्स येथे सोहळा आयोजित करण्यात आला होता जि,प, मा, शाळा तलवाडा जयभवानी माध्यमिक विद्यालय तलवाडा येथे शिक्षण घेतलेल्या सन १९९७साली ड.ड.उ. झालेल्यासर्व माजी विद्यार्थ्यांचा भव्य स्नेह मिलन मेळावा लक्की लॉन्स तलवाडा येथे उत्साहातपार पडला .

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी माजी प्राचार्य पटेल, तर प्रमुख अतिथी सेवानिवृत्त गटशिक्षणाधिकारी बन सर , मुख्यध्यापक विजय डोंगरे ,प्राचार्य अरुण हाटकर, व त्याकाळी अध्यापन करणारे प्रा.सोलाट , वारे सर,, बोर्डे

सर , राऊत सर , बांगर सर ,बांगर मंडम ,भवार सर उपस्थित होते. विविध ठिकाणी व विविध क्षेत्रात कार्यरत असणारे अनेक मुले व मुली तब्बल २८ वर्षांनंतर एकत्र आले .ऐकमेकांना परिचय देत सर्व जुन्या आठवणींना उजाळा दिला . दुर्दैवाने अकाली सोडून गेलेले वर्गमित्र गणेश बांगर , नामदेव मराठे , शिवाजी यादव , बंडु हाते , प्रशांत मदुरे यांना सर्वांनी

श्रद्धांजली वाहिली. या कार्यक्रमात महेश शेटे यांनी माझी विद्यार्थ्यांचे छोटे छोटे खेळ घेतले त्या नंतर स्नेहभोजन याने वातावरण हलके फुलके झाले . अनेकांनी आपले मनोगत व्यक्त करतंना गुरुजनांप्रति आदरभावव्यक्त करत बालपणी च्या आठवणींना उजाळा दिला. बनसर , बोर्डेसर , पटेल सर यांनी जिवनात कधीही नाउमेद न

भिक्खु धम्मशिल थेरो

नाव नोंदणी करण्याचे आवाहन दहा दिवशीय श्रामणेर् शिबिराचे आयोजन

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

बीड:तथागत सिध्दार्थ गौतम बुद्ध आणि डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या संयुक्त जयंती निमित्ताने दहा दिवशीय श्रामणेर् शिबिराचे आयोजन करण्यात आले आहे. सदरील शिबिर बीड तालुक्यातील शिवणी येथील महाविहार धम्मभूमी डॉ.भदन्त आनंद कौसल्यायन नगर, येथे शुक्रवार दि.२ ते १२ मे या कालावधीत होत आहे. प्रियदर्शी धम्म संस्कार शिक्षण संस्था बीडकडून आयोजित शिबिरात नाव नोंदणीसाठी १५ वर्षावरील मुलांनी आपले नाव नोंदवून प्रवेश

निश्चित करावा असे आवाहन मुख्य संयोजक भिक्खु धम्मशिल थेरो यांनी केले आहे. प्रसिद्धीस दिलेल्या पत्रकात म्हंटले आहे की, सध्या मुलांच्या शाळेला सुटट्या लागल्या आहेत. हा सुटट्यांचा काळ आपल्या लहान तरुण मुलांना त्यांच्या मनावर सुसंस्कार होण्याकरिता महत्त्वाचा ठरतो. त्यामुळे मुलांना सदर शिबिरात सहभागी करावे. त्यासाठी पंधरा वर्षावरील मुलांनी आपले नाव नोंदवून प्रवेश निश्चित करावा. असे आवाहन प्रियदर्शी धम्म संस्कार शिक्षण संस्थेच्या वतीने करण्यात आले आहे.

यांना नोंदणीसाठी संपर्क

श्रामणेर् शिबिराचे मुख्य संयोजक भिक्खु धम्मशिल थेरो यांच्या संयोजनात शिबिर होत असून नाव नोंदणीसाठी भास्कर सरपते ७३८७१४९२२३,अलका डोंगरे ९०२१७८६३३१, उद्भव खरात ९१२१७८०५५५, राणू डोळस ९७३०२६१२२१, वंदना वाघमारे ९२८४९७६८९९, प्रदिप घाडगे ७०२०५९१९८१, सुरेश डोळस ९७६४४८७०६८, पंडित चव्हाण ७५८८९३२७९६ यांच्याशी संपर्क साधावा असे आवाहन करण्यात आले आहे.

कन्हैरवाडी शाळेचे विद्यार्थी शिष्यवृत्ती पात्र अभिनंदनिय: झेडपी शाळेच्या यशाची परंपरा

पुण्यभूमी प्रतिनिधी

कळंब:तालुक्यातील कन्हैरवाडी येथील जिल्हा परिषद प्राथमिक शाळा या शाळेचे दोन विद्यार्थी नवोदय प्रवेश पात्र झाले असुन इ ५ वी शिष्यवृत्ती परीक्षेतही या शाळेचे घवघवीत यश मिळविले आहे. सिद्धी सुंदर जगतापा - २५८,यशराज

परमेश्वर वाघमोडे - २०८,साक्षी लक्ष्मण जाधव - १९८,शिवराज विवेकानंद मिटकरी - १६०,कृष्णा गोरख साळुंके - १५२,आरोही शिवाजी कवडे - १४४,आदर्श प्रशांत शिंदे - १४२,स्वराज गणेश कवडे - १४२,धीरज नारायण गायकवाड - १४०,